

Välkommen!

Ungas psykiska hälsa i primärvården

Nätverksträff 26 februari 2025

Dagens Agenda

- Information om Kunskapsstöd UPH utifrån behovskartläggning**
10.00-10.20
- Koncernkontoret rörande UPH**
Ulrika Söderlund – Koncernkontoret
- Sprutfobigrupp**
10.20-10.35 Anna Hjalmers – Kvarterskliniken Göteborg
- Behandlingsstöd web**
10:35-10:50 Lars Ahngnell – regionutvecklare KPH och Victoria Asserud IT-samordnare SäS
- 10.50-10:55 **PAUS**
- Information om höstens PTP-tjänster**
10.55-11:05 Carl Anton Waltersson - Studierektor PTP
- Pilotstudie AFFEKT i primärvården**
11:05-11:15
- Information från kunskapsstödet samt övriga frågor.**
11:15-11:30

Ekonomi och avtalsfrågor Koncernkontoret

Funktionsbrevlåda

vardgivarservice@vgregion.se

"Team vårdval kan svara på frågor som rör tillämpning av avtal och ersättningar. Vi följer också upp UPH-enheterna och gör bedömningar av enheternas följsamhet till avtalet, vilket också innebär en bedömning av hur man genomfört sitt uppdrag. Frågor till mig/oss går via vår funktionsbrevlåda"

Kunskapsstöd Ungas psykiska hälsa

Syftet är att samordna, stödja och facilitera utveckling av tilläggsuppdraget Ungas psykiska hälsa genom kunskapsstöd. Uppdraget innebär:

- Tillhandahålla och uppdatera en gemensam plattform för information om metod och arbetssätt
- Informera om nya regionala medicinska riktlinjer som påverkar UPH
- Informera om politiska beslut som påverkar UPH
- Möjliggöra samverkan och erfarenhetsutbyte mellan enheter
- Inspiration från liknande verksamheter nationellt
- Möjliggöra och stötta verksamheternas kontinuerliga utvecklingsarbete inom UPH, t ex Hantera Oro, TF KBT inom primärvård.
- Samarbeta med funktionsgrupp utbildning inom Kunskapsstöd för psykisk hälsa, för att lyfta behov av utbildningsinsatser för UPH.
- Introduktionsträff för nystartade enheter

Dagens Agenda

- Sprutfobigrupp**
10.20-10.35 Anna Hjalmers – Kvarterskliniken Göteborg
- Behandlingsstöd web**
10:35-10:50 Lars Ahngnell – regionutvecklare KPH och Victoria Asserud IT-samordnare SäS
- 10.50-10:55 **PAUS**
- Information om höstens PTP-tjänster**
10.55-11:05 Carl Anton Waltersson - Studierektor PTP
- Pilotstudie AFFEKT i primärvården**
11:05-11:15
- Information från kunskapsstödet samt övriga frågor.**
11:15-11:30

Sprutfobigrupp på Omtanken Pedagogen Park

Enhetschef Anna Hjalms

Leg. psykolog Caroline Gillner

Ungas Psykiska Hälsa, Omtankens vårdcentral BVC och rehab

omtanken
din vårdcentral, BVC & rehab

VAD ÄR SPRUTFOBI?

- **Vad gör sprutfobi extra svårt? Varför så skrämmande?**
 - ◆ SMÄRTA - Det finns ett smärtmoment, rädsla för smärta.
 - ◆ ONATURLIGT - Fel/det tar emot att sticka in vassa saker i vår hud som är tänkt att skydda oss.
 - ◆ SVIMNINGSKÄNSLA - Rädslan för att svimma finns vid just sprut och blodfobi (dock inte vanligt att svimma)
 - ◆ STRESSYMPATOM – känslan av att drabbas av panik

Vad innebär det att ha en FOBI/vad är sprutfobi?

Intensiv irrationell rädsla för något specifikt, en överdriven rädsla i relation till "farligheten", svårt att styra med vilja.

Leder till undvikande

Cirka 10-15 procent lider av någon fobi

Cirka 4 procent lider av sprutfobi

MEN! Cirka 10-50 procent tycker att det är mycket obehagligt med sprutor

Vi föds med olika typ av stresssystem och vissa av oss har ett mer välutvecklat stress/sårbarhetssystem

Tidigare skrämmande upplevelse:

- har blivit lurad av någon/fått förtroende sviket
- smärtupplevelse
- tvång

- Modelinläring/Instruktionsinläring

Varför har vi Sprutfobigrupp?

- Vi har noterat ett ökat antal patienter med spruträdsla eller sprutfobi (trypanofobi).
- Tydligast ses ett behov av hjälp i samband med att vaccinationer skall tas i skolan, såsom vaccin mot MPR i åk 1 alt åk 2 eller vaccin mot HPV i åk 5.
- Att ta vaccin och blodprov kan vara nödvändigt för hälsan varför en insats kopplat till spruträdsla bedöms väsentlig att erbjuda.
- Genom en gruppinsats kan vi erbjuda dessa patienter mer positiva peer-modelleringsmöjligheter, förstärkning samt socialt stöd och normalisering än vid individuell behandling.
- Vi upplever att denna grupp patienter ofta fungerar väl i grupp och således ges en god effekt av att gruppbehandling med ett gemensamt mål.

Innehåll och mål

- Syftet med gruppen är att skapa förståelse kring vad som händer när vi blir rädda för att ta sprutor, varför just sprutfobi är extra svårt.
- I gruppen kommer vi att presentera verktyg och strategier för hur vi kan lugna kroppens stresssystem, och i ett lugnt tempo närma oss det som är obehagligt, det som skrämmer oss.
- Gruppinsatsen består av 2 tillfällen på UPH och ges till patienter (6 till 18 år) och vårdnadshavare:
 - Tillfälle 1 - Varför tar vi sprutor? Varför är det så svårt? Vad är oro/ångest? Avslappning. Tillämpad spänning
(presentation, ramar, behandlingsrational, psykoedukation)
 - Tillfälle 2 - Repetition av tillfälle 1. Exponering
(exponering sprutor, presentation av sjuksköterska samt VC inför ev. provtagning)

Hur gör vi?

- Patienterna bokas in till gruppinsatsen av behandlare efter kontakt via telefon (Tele-Q) eller genom vårt kontaktformulär på Helpdesk. Patienterna kan även bokas in av behandlare vid nybesök.
- Behandlingen innefattar 2 fysiska grupptillfällen på UPH-mottagningen. Vid tillfälle 1 är gruppen tillsammans; både patienter och vårdnadshavare, fokus psykoedukation. Under träff 2 delas patienter och vårdnadshavare upp i två grupper. Vi är två behandlare som håller i insatsen. Vid uppdelningen av barn och föräldrar ansvarar en behandlare för barngruppen med fokus på exponering, den andra behandlaren fokuserar på förälderns roll, hur föräldern på bästa sätt kan stötta sitt barn vid vaccinationstillfället.
- Vaccination utförs på VC Pedagoger Park av exempelvis vaccin mot vattkoppor och TBE-vaccin. Kontakt tas direkt med vårdcentralen för tid avseende detta. Listning krävs ej.
- För skolvaccinationer rekommenderar vi att vårdnadshavare tar en kontakt med skola för att boka tid för vaccinering i anslutning till grupp, hos skolsköterska. Vi kommer således inte utföra dessa vaccinationer på Pedagoger Park.

Punkter att fundera på innan uppstart:

- Med fördel bokar sjuksköterskorna på VC av minst 30 minuter per barn (om möjligt) för vaccinering. Vi har uppmärksammat att det krävs mer tid för vaccineringsmomentet på vårdcentralen än väntat.
- Om möjligt boka inte in alla barn i direkt anslutning till varandra. Risk finns att rädsla smittar om något barn blir rädd/skriker/gråter etc. och de andra barnen är i väntrummet och hör detta.
- Lägg mycket tid på att prata med föräldrar om hur de kan lugna/ trygga sina barn. Detta har vi märkt är en trigger och svårt för en del föräldrar. Föreslå att "den lugnare föräldern" följer med på själva vaccinationen.
- Bra om det bara är förälder, barn och SSK med på vaccination. Ej behandlare från UPH, blir ofta mer rörigt.
- Be skolan ge sin egen vaccin på plats på skolan, så ger vi behandlingsinsatsen hos oss på UPH. Risk för att det blir patientsäkert att frakta vaccin, ordna läkarordination hos annan huvudman osv.
- Tidigare har vi haft rundvandring på VC som en del av träff 2, dvs innan vaccinationstillfället. Detta för att bekanta sig med vaccinationsrummet, stolen man skall sitta i osv. Osäkert om detta hjälper eller är mer triggande för barnen. För de barn som skall ta vaccin på skolan ser vi ingen mening med detta moment.
- Eventuellt kan det finnas vissa fördelar att ha en grupp med yngre barn och en tonårsgrupp.

Lycka till!

Presentation digitalt behandlarstöd

“PBUVGR”

Mycket på gång-allt hänger ihop...

- Nationell utveckling
 - "Barnens 1177"
 - Skåne leder an
- Behandlingsstöd psykisk hälsa VGR
 - BUP
 - Primärvårdsmaterial
- Utveckling KPH:s sida
 - Utbildningar
 - Behandlingsstöd

Vi gräver där vi står

- Inget uppdrag att utveckla en sida för befolkningen än-
Dialog med beredningen för Psykisk hälsa
- Utvecklingsarbetet är ändå på G och KPH:s sida är något vi själva styr över
- Kan bli en temporär "Hemmahamn" för material som senare kan flyttas in på en VGR-sida
- En viktig del i detta är att vi använder oss av befintliga system därav mindre kostnad
- Befintliga system ger möjlighet för effektivare arbete

Behandlingsstöd

- SOR BUP arbetar med att samla behandlingsstöd för specialistvården
- "Skåne-materialet" ska bearbetas-Viktigt att UPH/PV involveras
- Förberedelse för att bjuda in elevhälsan och HAB
- **Detta är inte ett specialistpsykiatriprojekt utan det är KPH som önskar ta ett samlat grepp för att bistå hela vårdkedjan**

Nationell målbild:

Start / För barn och unga

För barn och unga

Välkommen till Bup Skåne online – webbtjänsten för barn och ungas psykiska hälsa. Här hittar du självhjälp och råd för att må bättre psykiskt och hjälpa andra. Du hittar också kontaktvägar och information om hur du kan söka hjälp.

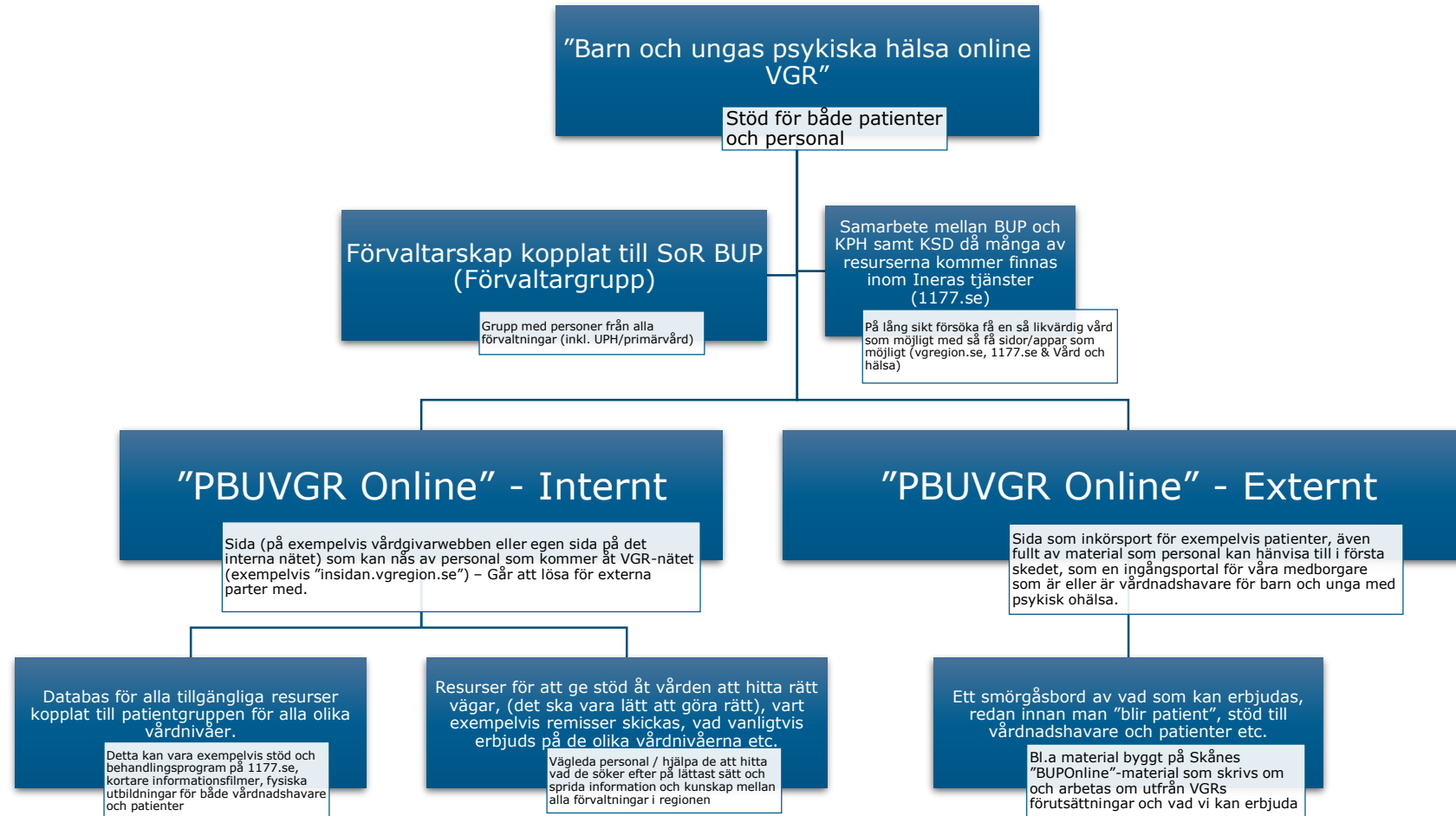
 <p>Råd till dig som är ung</p> <p>Fakta, självhjälp och tips på hur du kan ta hand om dig själv och din psykiska hälsa.</p>	 <p>Råd till dig som är vuxen</p> <p>Information och råd om hur du som förälder, närstående eller annan viktig vuxen kan hjälpa barn och unga.</p>
 <p>Kontakta oss</p> <p>Du kan kontakta oss och få råd via chatt, telefon, e-tjänster, videosamtal eller få hjälp hos din kommun.</p>	 <p>Vad kan jag få hjälp med på Bup?</p> <p>Bup erbjuder rådgivning, utredning och behandling för dig som är under 18 år och mår psykiskt dåligt.</p>
 <p>Första besöket på Bup</p> <p>Om hur besöket går till och vad som är bra att veta inför ditt första besök på Bup.</p>	 <p>Filmer och poddar</p> <p>Föreläsningar, korta filmer och poddar om till exempel koncentrationssvårigheter, stress och levnadsvanor.</p>

Utredning pågår av Inera att delarna med hälsolitteracitet
Blir del av nationell webbplats/177.se
"Barnens 177"

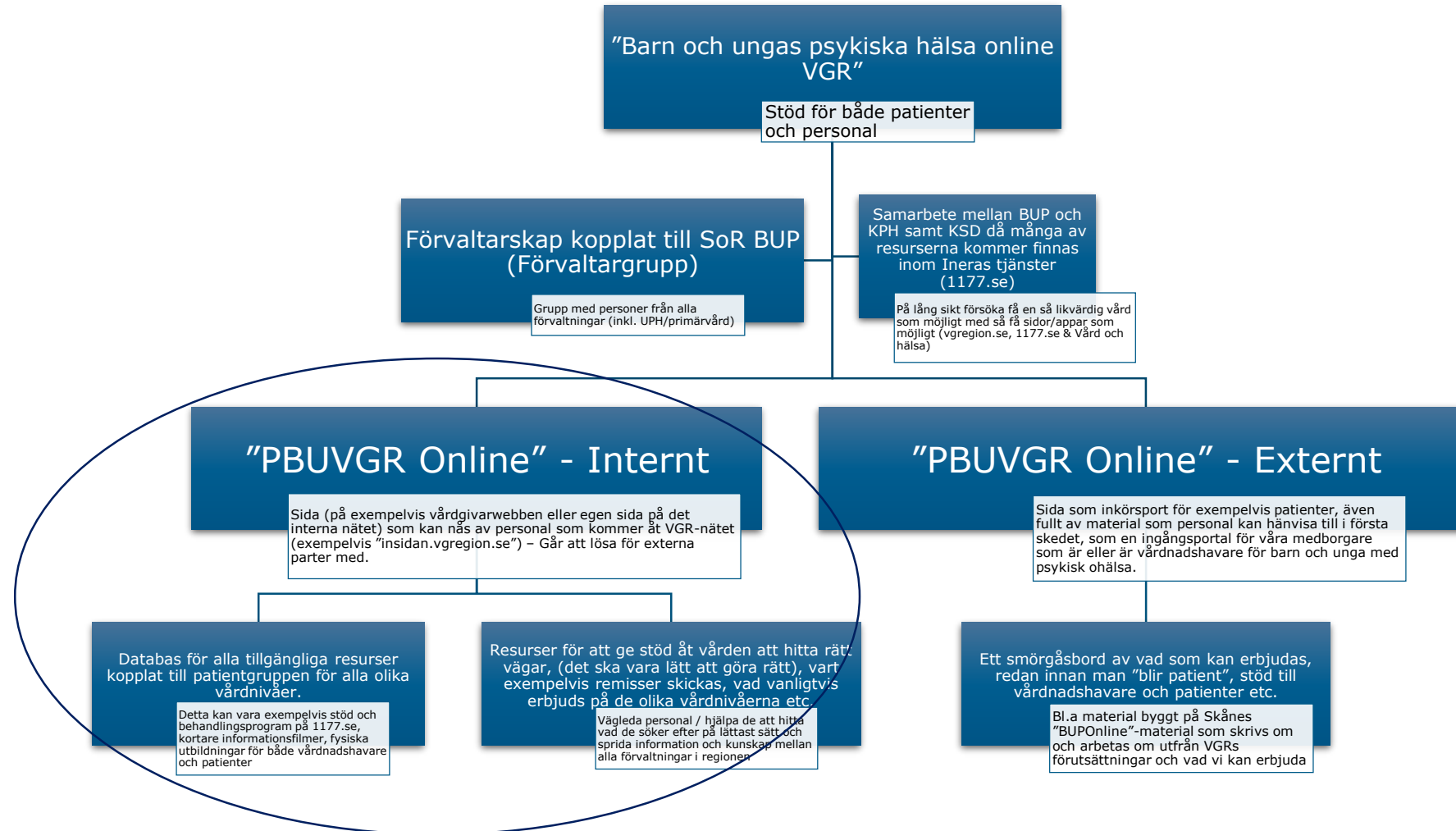
Samtliga regioner behöver skapa den delen som är digital "En väg in" för beskrivning av den egna regionens utbud psykisk hälsa mm

Förslag på struktur

Fokus nu....

Victoria presenterar....

Vägen vidare....

- Fokus på att sammanställa behandlingsstödsaterialet
 - Påbörja insamling och sammanställning av vilka behandlingsstöd som finns idag
 - Påbörja arbetet med att bearbeta "Skåne-materialet"
- Sätta samman en arbetsgrupp från PV/UPH
- Fortsatt fokus från KPH vad gäller nationell utveckling av "Barnens 1177"

Tack för oss! (och maila gärna!)

victoria.asserud@vgregion.se

lars.ahngnell@vgregion.se

Dagens Agenda

10.50-10:55

PAUS

Information om höstens PTP-tjänster

Carl Anton Waltersson - Studierektor PTP

10.55-11:05

Pilotstudie AFFEKT i primärvården

11:05-11:15

**Information från kunskapsstödet samt
övriga frågor.**

11:15-11:30

PILOTSTUDIE

AFFEKT via e-tjänsten 1177 Stöd och Behandling

PY ERIKSSON, LEG PSYKOLOG, FIL. DR. GÖTEBORGS UNIVERSITET, MEDTANKEN GROUP

HELENE WERNER, LEG PSYKOLOG, ODONT. DR, MEDTANKEN GROUP

Bakgrund

- ▶ Den kliniska erfarenheten av AFFEKT via e-tjänsten 1177 Stöd och behandling är god
- ▶ AFFEKT i detta format har dock inte utvärderats vetenskapligt, vilket behövs
- ▶ En pilotstudie kan ge viktig information inför större utvärdering och spridning

- ▶ KPH, UPH i VGR och Göteborgs Universitet kommer nu att genomföra en pilotstudie
- ▶ Vilka enheter? Samtliga UPH inom VGR som erbjuder AFFEKT via SoB kan rekrytera
- ▶ Studien har fått etiskt godkännande via Etikprövningsmyndigheten (Dnr 2024-08507-01)

- ▶ Start? Nästa vecka

Pilotstudie

AFFEKT via e-tjänsten 1177 Stöd och Behandling

▶ Syfte

Undersöka genomförbarheten av det digitala föräldrastödsprogrammet AFFEKT

▶ Frågeställningar

1) I vilken omfattning är föräldrar motiverade och genomför programmet?

2) Vad i programmet upplever föräldrar hjälpsamt och vad kan bli bättre?

3) Vilka preliminära effekter har programmet på föräldrars stress och strategier?

▶ Design

Inom grupp, nära befintligt upplägg, endast före- och eftermätning i SoB

I praktiken för behandlaren

- Behandlaren rekryterar som vanligt, men får gärna informera om studien (*se förslag i mail*)
- ▶ Behandlare kan lämna ut dok. "Forskningspersonsinformation", med det är inget måste
- ▶ Behandlaren öppnar som vanligt upp AFFEKT per förälder, och moduler efter hand
- ▶ Behandlaren kan se svaren på frågorna, exv. SNAP-IV vilket kan vara användbart
- ▶ Pågående behandlingar påverkas EJ
- ▶ Samtliga nya får pilotstudieversionen

I praktiken för omsorgspersonen

- ▶ Rekryteras som vanligt via UPH (telefon, besök, uppföljning)
- ▶ Får som vanligt tillgång till AFFEKT via e-tjänsten 1177 SoB
- ▶ Får tillgång till "Forskningspersonsinformation" direkt när öppnar programmet
- ▶ Får därefter lämna samtycke till att delta alt. avstå medverkan i studien
- ▶ Får besvara ett antal frågor om sig själv som förälder och barnet (max 15min), men frågorna går också att klicka sig förbi vid behov
- ▶ Kommer sedan till programmets modul 1 som innan
- ▶ Vid modul 7 följer eftermätningen direkt (ca10min)
- ▶ I slutet av studien begärs underlaget ut via KPH

Frågor?

Vid behov mail till ansvariga forskare:

py.eriksson@psy.gu.se

hw@medpro.eu

Information från KPH

- **IKBT - uppdaterade versioner i plattformen**

[Behandlarstöd – För behandlare i Stöd och Behandling](#)

- **Närhälsan Partille utökar till en stor UPH**

- **Uppdaterad [RMR ADHD](#) barn och unga**

Uppdaterat på gemensamma Sharepointytan

**Uppdaterat material för
Hantera oro**

**Ny broschyr för UPH
framtagen september
2024. Finns under "UPH-
material"**

**AFFEKT ppt samt ytterligare
material**

Digital konsultation med En Väg In

- **Möjlighet till digital konsultation med En Väg In - anmälan via Regionkalendern ([länk till samtliga tillfällen](#))**

Tisdagar kl 10.30-12.00. Följande datum finns att välja på; 21/1, 18/2, 18/3, 15/4, 13/5 och 10/6.

Utbildningar och metodstöd 2025

Utbildningar och nätverksträffar UPH –
Vårdgivarwebben

AFFEKT - 4 mars Gruppleddarutbildning i
Föräldraprogrammet AFFEKT - Regionkalendern
sista anmälningdag 21 februari

iKBT/Ångesthjälpen Ung - 14-15 maj + obligatoriskt
metodstöd 14 oktober. iKBT för barn och unga,
"Ångesthjälpen Ung Plus" - Regionkalendern

Alla Barn i centrum (ABC) – 10 sep, 8 okt, 5 nov, 19
nov Alla Barn i Centrum (ABC) - Regionkalendern
Ansök innan 26 juni

Cool Kids – 23-24 okt Cool Kids - Familjeprogram för
barn med ångest - Regionkalendern

Introduktionsutbildning - bedömning, kartläggning
och tidiga insatser av psykisk ohälsa hos barn och
ungdomar i primärvården 26, 28 och 29
augusti [Introduktionsutbildning](#)

Här hittar ni aktuell information

[Ungas psykiska hälsa –
tilläggsupdrag \(Vårdgivarwebben\)](#)

